

Fylkesmannen i Troms

Miljøvern avdelingen

Saksbehandler: Per Kristian Krogstad
Telefon: 77642225
E-post: pkk@fmtr.no

Vår dato
12.9.2011

Vår referanse
2011/3240-19
Rapportnummer.
2011.024.I.FMTR

Lerøy Aurora AS
postboks 2123 Postterminalen
9267 Tromsø

Tilsynsaksjon akvakultur 2011: Inspeksjonsrapport – Lerøy Aurora AS

Fylkesmannen avdekket totalt 5 avvik og ga 3 anmerkninger under kontrolleren. Vi ber om tilbakemelding innen 17. oktober 2011 på hvordan avvikene blir rettet opp. Manglende tilbakemelding og retting kan medføre vedtak om tvangsmulkt.

Det ble i perioden 2. mai- 1.september 2011 gjennomført en tilsynsaksjon på oppdrettsanlegg i fylkene Rogaland, Hordaland, Sogn og Fjordane, Møre og Romsdal, Sør-Trøndelag, Nord-Trøndelag, Nordland, Troms og Finnmark. Aksjonen er koordinert av Klima- og forurensningsdirektoratet (Klif).

Fylkesmannen i Troms kontrollerte Lerøy Aurora AS den 5. juli 2011 ved inspeksjon på lokaliteten Gourtesjouka /Samuelsberg i Kåfjord kommune.

Tema for kontrollen

Følgende hovedtema ble kontrollert:

x	Miljømål	x	Ledelsen (driftledelsens) ansvar i forhold til ytre miljø
x	Miljøriskovurderinger		
x	Resipientundersøkelser	x	Drift og forebyggende vedlikehold av anlegget

Hovedfunn fra kontrollen

Det ble påvist **5 avvik** og gitt **3 anmerkninger** under kontrollen. Disse er nærmere beskrevet fra side **3** i rapporten.

Fylkesmannen varslers at virksomheten skal betale et **kontrollgebyr på kr. 4400,-**.

Dere har frist til **17. oktober 2011** på å sende inn tilbakemelding og dokumentasjon på tiltak som settes i gang for å lukke avvikene.

Vi takker for god mottagelse og samarbeid på kontrolldagen.

Med hilsen

Cathrine Henaug e.f.
fylkesmiljøvern sjef

Evvy Jørgensen
fagansvarlig forurensning

Om kontrollen

Kontrollen ble varslet i brev av 8. juni 2011 og nærmere i e-post av 30. juni 2011. Fylkesmannen ba da om å få tilsendt en rekke dokumenter knyttet til kontrollens hovedtema på forhånd.

Inspeksjonen ble gjennomført 5. juli 2011. Kontrollen omfattet en gjennomgang av dokumenter, intervju av sentralt plasserte personer i organisasjonen og befarings på landbasen.

Denne rapporten omhandler avvik og anmerkninger som ble avdekket under kontrollen innenfor de kontrollerte tema, og gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens miljøarbeid eller miljøstatus på lokaliteten.

Utkast til denne rapporten er tidligere oversendt virksomheten. Vi har mottatt tilbakemelding og fått oppklart uklarheter som er tatt inn i denne rapporten som nå har status som endelig.

Ansvarlig virksomhet (Kilde: Brønnøysundregisteret)

Navn: Lerøy Aurora AS	Organisasjonsnr (underenhet):
Besøksadresse: Samuelsberg	Eies av (org.nr): 985 940 460
Postadresse: postboks 2123, 9267 Tromsø	Telefon:
E-post: post@leroyaurora.no	Bransjenr. (NACE-kode): 03.211 - Produksjon av matfisk, bløtdyr, krepsdyr og pigghuder i hav- og kystbasert akvakultur

Kontrollert anlegg

Navn: Gourtesjouka	Anleggsnr: 1940.0019.01
Kommune: Kåfjord	
Fylke: Troms	
Tillatelse sist oppdatert: 2. mai 2011	

Kontaktpersoner ved kontrollen:

Fra virksomheten: Jan-Børre Johansen (regionleder) Rolf Olsen (lokalitetsleder)	Fra Fylkesmannen: Bjørn Arne Karlsen Per Kristian Krogstad (kontrollør)
---	---

Definisjoner

Avvik:

Overtredelse av krav fastsatt i eller i medhold av helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen, for eksempel overtredelse av krav i forurensningsloven, produktkontrollloven og forskrifter hjemlet i disse lovene eller krav og vilkår fastsatt i dispensasjoner.

Anmerkning:

Forhold som miljøvernmyndighetene mener det er nødvendig å påpeke for å ivareta helse og miljø og som ikke omfattes av definisjonen for avvik.

Resultater fra kontrollen

Fylkesmannen avdekket totalt 5 avvik og 3 anmerkninger under inspeksjonen.

Avvikene omhandler mangler innenfor følgende hovedtema som gjelder lokaliteten Gourtesjouka

- Miljørisikovurderingen for Gourtesjouka
- Kunnskapgrunnlaget om Kåfjorden som resipient for lokaliteten Gourtesjouka
- Forebyggende vedlikehold og kontroll av utslippsrelatert utstyr
- Forsvarlig lagring av farlig avfall

Avvikene og anmerkningene er nærmere beskrevet fra side 4 og utover i rapporten.

Varsel om kontrollgebyr

Virksomheten skal betale gebyr for kontroller fra Fylkesmannen, jf. *forskrift om begrenning av forurensning* (forurensningsforskriften) § 39-6 om gebyr for kontroll av inntil en dags varighet i virksomheter med tillatelse. Størrelsen på gebyret er knyttet til virksomhetens risikoklasse som er gitt i tillatelsen.

Lerøy Aurora AS er ikke plassert i risikoklasse i tillatelsen og skal derfor betale gebyr som risikoklasse 4. Dette innebærer at virksomheten skal betale kr. 4400,- i gebyr.

Dere har mulighet til å kommentere varselet innen to uker, jf. forvaltningsloven § 16. Fylkesmannen vil deretter gjøre vedtak om gebyrsats, og faktura med innbetalingsblankett vil bli ettersendt fra Klif.

Oppfølging etter kontrollen

Ingen tilbakemelding.

Fylkesmannen avdekket ingen avvik eller anmerkninger innen de områdene som ble kontrollert. Vi anser derfor oppfølgingen etter inspeksjonen som avslutt

X Virksomheten plikter snarest å rette opp de avvikene som er beskrevet i denne rapporten. Vi ber Lerøy Aurora AS om en skriftlig bekreftelse med dokumentasjon **innen 17. oktober 2011** på at avvikene er rettet: Samme frist gjelder for eventuell bindende og tidsfestet plan for gjennomføring av fysiske tiltak som krever mer tid for gjennomføring.

Fylkesmannen kan vurdere å varsle tvangsmulkt dersom frist for tilbakemelding ikke overholdes eller dersom tilbakemeldingen ikke er tilstrekkelig.

Varsel om tvangsmulkt

Dersom Fylkesmannen ikke innen [dato] har mottatt en bekreftelse med dokumentasjon på at avvikene er rettet, vil Fylkesmannen fatte vedtak om tvangsmulkt, jf. forurensningsloven § 73.

Vedtaket vil gå ut på at en tvangsmulkt påløper dersom Fylkesmannen ikke har mottatt en bekreftelse på at avvikene er rettet innen 4 uker etter at vedtaket om tvangsmulkt ble fattet

En eventuell tvangsmulkt vil være på kr 10 000,- første dag og deretter løpe med kr 1 000,- per dag inntil kravene/kravet er oppfylt. Kommentarer til varselet kan sendes til Fylkesmannen innen 2 uker etter at denne rapporten er mottatt, jf § forvaltningsloven § 16.

Avvik

Følgende avvik ble konstatert under Fylkesmannen sin kontroll:

1. Miljømål

☐	1a	Det er ikke satt konkrete og dokumenterte anleggsspesifikke miljømål i forhold til hva som er akseptabel forurensning og påvirkning av resipienten.	IK§5 pkt4
☐	1b	Virksomhetens miljømål om ikke å forurense resipienten på en uakseptabel måte, er ikke evaluert av ledelsen mhp. om målet er nådd.	IK§5 pkt8
☐	1c	Miljømålene er ikke gjort kjent for de ansatte i virksomheten.	IK§5 pkt 2 og 3

Kommentarer:

2. Miljørisikovurderinger

X	2a	Det er <u>ikke utført</u> miljørisikovurderinger for å forebygge at anlegget forårsaker en uakseptabel forurensning av resipienten.	IK§5 pkt6
☐	2b	Bedriftens risikovurderinger er ikke konkrete, dokumenterte og/eller anleggs-/lokalitetsspesifikke i forhold til forurensningsfare og effekter av kjemikaliebruk i resipienten.	IK§5 pkt6
☐	2c	I virksomhetens risikovurdering er det ikke satt kriterier for hva som er akseptabel forurensning fra virksomheten, i forhold til å sikre en tilfredsstillende tilstand i resipienten.	IK§5 pkt6
☐	2d	Anbefalinger og konklusjoner i virksomhetens risikovurdering er ikke fulgt opp og lukket og/eller det er ikke satt en tidfestet handlingsplan for oppfølgingen.	IK§5 pkt6
☐	2e	Bedriftens risikovurdering er ikke evaluert for å sikre at den er oppdatert.	IK§5 pkt 6, 7 og 8
X	2f	Virksomheten har ikke en beredskapsplan som dekker de hendelser (beskrevet i risikovurderingen) for ytre miljø, for eksempel akutte utslipp av diesel/olje og andre kjemikalier	IK§5 pkt8
(X)	2g	Bedriftens arbeid med risikovurderinger er ikke prosedyrestyrt.	IK§5 pkt6 og 8
	2h	Virksomheten mangler dokumenterte rutiner for substitusjon av lusemidler og andre kjemikalier/ legemidler.	PK 3a, IK§5 pkt7

Kommentarer:

Miljørisikovurderinger

Det er utarbeidet en generell HMS-risikoanalyse for matfiskanlegg i Lerøy Aurora AS (jf. dok.id 3.5.02). Her identifiseres noen hendelser/arbeidsoperasjoner som kan få betydning for forurensning av ytre miljø. Det er foreslått tiltak, men det er ikke foretatt en sannsynlighetsvurdering av operasjonene for å vurdere om noen har høyere risiko enn andre. Ved en rangering av hendelsene kan man sette inn ressurser der det er mest prekært når det gjelder fare for forurensning av ytre miljø.

Risikovurderinger skal videre være steds-/anleggsspesifikke. Vi fikk ikke dokumentert at det er gjennomført en miljørisikovurdering med fokus på forurensning av ytre miljø spesifikt for lokaliteten Gourtesjouka. I en slik analyse skal forhold/trusler som er spesielle/spesifikke for Gourtesjouka identifiseres, vurderes/vektes og det skal komme forslag til tiltak for å redusere risiko.

I tilbakemelding på vår forespørsel om relevant dokumentasjon forut for kontrollen, ble det oversendt en risikovurdering hvor resultatene skal brukes i forbindelse med å hindre rømming fra merder i Lerøy Aurora AS. Rømming er ikke et tema når det gjelder forurensning/fare for forurensning av ytre miljø.

Vi fant altså ingen vurderinger opp mot ytre miljø i denne, men vi ser at formen på rapporten og metoden som er brukt osv. vil være formålstjenlig dersom man skulle ønske å lage en tilsvarende vurdering med hensyn til risiko for forurensning av ytre miljø.

Arbeidsoperasjoner/hendelser vil her måtte relateres til utslipp til sjø og vurderinger av faren for utslipp fra utslippsrelatert utstyr (f. eks. føring, ensilasje – og drivstofftanker, lagring av spillolje, kjemikalier og farlig avfall, bruk av legemidler osv).

Det ble opplyst at Lerøy Aurora AS som konsern videre bruker et system som heter GlobalGap, og som man mente kanskje kunne fungere som en miljørisikovurdering for ytre miljø.

Fylkesmannen som forurensningsmyndighet har ingen erfaringer med dette systemet. Vi ser av hjemmesiden til organisasjonen at GlobalGap er en frivillig internasjonal standard som blir brukt for å minimere miljømessig påvirkning på produksjon av matvareprodukter. Videre heter det at i forbindelse med sertifisering etter denne standarden vil følgende forhold være i fokus:

- Miljømessig påvirkning på oppdrettsoperasjoner
- Redusering i bruk av kjemikalier
- Forsikring av en ansvarlig tilnærming til ansattes helse og sikkerhet i tillegg til dyreomsorg.

Det ble imidlertid opplyst at så langt var ikke driften ved Gourtesjouka vurdert etter denne standarden, men at det ville skje etter hvert. Vi kan derfor ikke vurdere hvorvidt innholdet i en slik vurdering (rapport) dekker vårt behov for dokumentasjon på dette avviket.

Arbeidet med risikovurderinger er ikke en engangsforeteelse, men må gjentas regelmessig for å kunne vurdere nye punkter eller fjerne andre etter hvert som endringer i drift og lokaliseringer skjer.

Det ble opplyst at det skjer en regelmessig gjennomgang av selskapets lokaliteter, og at det var laget en egen mal for rapportering. Som nevnt over er vi usikre på om en slik gjennomgang også har punkter som omhandler (forurensning av) ytre miljø.

Videre finner vi det ikke dokumentert at virksomhetens arbeid med risikovurderinger av ytre miljø er prosedyrestyrt, altså at det er laget en skriftlig rutine/prosedyre som viser hva som skal være med i en slik vurdering, hvordan arbeidet skal gjøres, hvem som er ansvarlig og hva som skal vektlegges osv.

Vi viser imidlertid her til metodebeskrivelsen som er vist i "rømmingsprosjektet" og som kan være et godt utgangspunkt i en skriftlig prosedyre (rutine) for hvordan risikovurderinger for ytre miljø skal gjennomføres. I tillegg vil tema som omhandler ytre miljø i *Handlingsplan Miljø (dok. id. II.1.8.07)* og *Risikovurdering i Lerøy Aurora (dok. id. II.1.7.01)*, være med å bestemme hvilke punkter som skal vektlegges. Den teoretiske gjennomgangen gitt i dokumentet Miljøpåvirkning (dok. id. II.1.8.01) inneholder også gode punkt som kan inngå her.

Beredskap/varsling

Når det gjelder beredskap ved massedød ble det opplyst at Lerøy Aurora AS sammen med 3 andre oppdrettsselskaper (Eidsfjord Sjøfarm AS, Salmar Nord AS og Arnøy Laks AS) skulle samarbeide med Akva Ren AS om en felles beredskap (*båt og ensileringsutstyr*) for å kunne håndtere en større massedød.

Vi fikk imidlertid ikke dokumentert på kontrolldagen om virksomheten hadde utarbeidet skriftlige beredskapsplaner og rutiner (f. eks. varslingsrutiner) for ytre miljø for Gourtesjouka i forbindelse med slik massedød og akutte utslipp av diesel/ olje og andre kjemikalier.

I forbindelse med tilbakemelding fra Lerøy Aurora AS på et utkast til denne rapporten, fikk vi oversendt rutiner/prosedyrer (beredskapsplaner) for slike hendelser. Når det gjelder *Beredskap-Akutt forurensning* er denne datert 20.7.2011, og således etter vår kontroll den 5. juli. Avvikene skal gjenspeile "virkeligheten" på kontrolldagen. Vi velger derfor å la dette punktet i avviket stå inntil vi får en formell tilbakemelding på rapporten, og kan lukke avviket da.

Det er ikke noe i veien for at det lages slike planer/dokumenter som tar høyde for å gjelde for alle av konsernets anlegg, så lenge det ikke er spesifikke forhold ved det enkelte anlegg som krever en spesifikk plan/beredskap (f. eks. at det er interesser/installasjoner eller f. eks. verneområder som krever et spesielt fokus). Det er også viktig at de aktuelle telefonnumre er oppdatert og gjelder for den aktuelle regionen dersom konsernet har anlegg fordelt på flere regioner/fylker etc. slik at rette instanser blir varslet ved uhell, f. eks riktig IUA dersom disse skal varsles.

3. Resipientundersøkelser

X	3a	Virksomheten har ikke tilstrekkelig kunnskap/oversikt over hvordan den påvirker resipienten.	IK§5 pkt6
☐	3b	Det er ikke utført en tilfredsstillende undersøkelse som viser hvordan oppdrettsanlegget påvirker tilstanden i resipienten.	IK§5 pkt6
☐	3c	Virksomheten har ikke rutiner for å vurdere om mottatt dokumentasjon for resipienttilstand holder tilstrekkelig kvalitetsnivå (kvaliteten på MOM- B/C).	IK§5pkt 7
X	3d	Virksomheten har ingen rutiner for å vurdere om det er behov for resipientundersøkelser.	IK§5pkt7

Kommentarer:

Virksomheten kan vise til en oversikt over hvilke resipientundersøkelser som er gjort, og hvilke som planlegges utført (MOM B-undersøkelser). Av oversikten fremgår det en prøvehyppighet på 2 år som er i tråd med anbefalingene i NS 9410 (jf. krav i *akvakulturdriftsforskriften § 35 om miljøovervåking*) dersom det er snakk om miljøtilstand 1 ved forrige undersøkelse.

Siste MOM B for lokaliteten Gourtesjouka er fra februar 2011 (jf. tidligere oversendte oversikt). I tillegg har vi fått rapport etter MOM B for "nye" Gourtesjouka fra februar 2010.

Virksomheten opplyser at nye MOM-B gjennomføres i henhold til lokalitetstilstand ved forrige undersøkelse (jf. NS 9410).

I dokumentet Klargjøring av lokalitet er det nedfelt retningslinjer for dette arbeidet. Her beskrives tiltak for klargjøring av lokaliteten. Vi finner det imidlertid ikke dokumentert at det er laget skriftlige rutiner som beskriver hvordan de ansvarlige skal avgjøre om det er behov for resipientundersøkelser utover MOM B, og hvilke typer og hva som utløser et slikt tiltak..

Når det gjelder pkt. 3a om kunnskapsgrunnlaget for hvordan resipienten er påvirket, vil vi innledningsvis vise til at med resipient mener vi Kåfjorden som helhet i tilfellet Gourtesjouka. Dette til forskjell fra området som dekkes gjennom MOM-B, og som er definert som bunnen rett under anlegget, og i umiddelbar nærhet til anlegget (såkalt nærområdet i MOM-terminologien). I en MOM B-undersøkelse vil det være bunnforholdene på 10 prøvepunkter rett under anlegget som undersøkes og vurderes (jf. NS 9410). Disse undersøkelsene vil ikke kunne si noe om hvorvidt bunnen og vannsøyla (bunnvannet) lengre bort fra anlegget er påvirket, altså i den såkalte fjernsonen for å bruke MOM-terminologi.

Gjennom andre undersøkelser enn MOM-B, vil man kunne si noe mer sikkert om slik eventuell påvirkning.

MOM B fra "gamle" Gourtesjouka viste dårlig miljøtilstand. En konsekvens av en slik kunnskap, f. eks i forbindelse med arbeid med miljørisikovurderinger, kunne ha vært at virksomheten gjorde vurderinger og eventuelt besluttet at den burde foreta utvidete undersøkelser for å avdekke hvorvidt driften hadde påvirket resipienten Kåfjorden som sådan i negativ grad, og ikke bare havbunnen direkte under anlegget. Lokaliseringen av ny og gammel Gourtesjouka viser at begge anleggene ligger/var plassert slik at det potensielt kan/kunne skje en sedimentering til det samme dypområdet i fjorden, og slik at det vil være en kontinuerlig sedimentering hit, selv om anlegget på overflaten er endret. Vi hevder imidlertid ikke at dette er tilfelle siden vi ikke har fått konstatert dette ved hjelp av undersøkelser.

Forurensningsloven § 7 sier at det er forbudt å forurense med mindre det er hjemmel for det. Slik forurensningsforvaltningen er lagt opp når det gjelder akvakulturnæringen, viser MOM B/NS 9410 hva som kan regnes som akseptabel forurensning under selve anlegget, jf. systemet med miljøtilstand 1-4.

Obligatoriske MOM-B må oppfattes som et minimum av dokumentasjon når det gjelder lokalitets-/resipientpåvirkning. Selv om det ikke er satt generelle krav om utvidete undersøkelser i en forskrift eller spesifikt i en utslippstillatelse, fratas ikke virksomheten plikten til ikke å forurense utover det som er tillatt. Utslippene fra anlegget er ikke bare næringssalter og organisk materiale, men vil også være kobber fra impregnering og kjemikalier (f. eks lusemidler) i den grad slike brukes.

I dokumentet *Kvalitetsmål i Lerøy Aurora AS (dok.id. I.1.05)* som gjelder for alle anleggene i konsernet, heter det i pkt. 21 om *Påvirkning på lokalitet/resipient* at utslippene ikke skal overskride resipientens tåleevne. Status for dette delmålet er gitt i oversikten i samme dokument hvor det i tilsvarende pkt. 21 heter at *Fokus og overvåking skal hindre overføring. MOM B undersøkelser gjennomføres i henhold til myndighetskrav.*

Det er selvsagt viktig slik det vises til at overføring må hindres i størst mulig grad. Førespill er selvsagt en viktig faktor i påvirkningsbildet, men også utslipp av organisk materiale fra fekalier og oppløst organisk materiale og næringssalter.

Som det fremgår av diskusjonen over, vil ikke resultatet fra en MOM-B si noe særlig om påvirkningene ellers utover i resipienten. Vi finner videre ikke hvordan operasjonaliseringen av dette delmålet skal gjøres i praksis utover at det gjøres MOM-B i tråd med myndighetskrav. Altså hvordan skal man vise at utslippene ikke overskrider resipientens (Kåfjordens) tåleevne når man har et slikt miljømål.

Det er ut i fra denne forståelsen at vi mener at vi ikke finner det dokumentert at virksomheten har tilstrekkelig kunnskap om resipienten (Kåfjorden).

For illustrere dette har vi sakset fra klageavgjørelse fra Klima- og forurensningsdirektoratet (Klif) av 6.4.2011 i forbindelse med en oppdrettssak i Nordland (Vega): "... Klif er enig med Fylkesmannen i at en undersøkelse av bunnforholdene ved det planlagte anlegget før det er satt i drift ikke er tilstrekkelig for å dokumentere at resipienten tåler den biomassen det er søkt om. Klif understreker at det ikke er tilstrekkelig å bare vurdere effektene på selve lokaliteten hvor anlegget er tenkt plassert, det er også viktig å gi en vurdering av eventuell påvirkning av hovedresipienten der utslippene fra det planlagte akvakulturanlegget ses i sammenheng med eventuelle andre utslippskilder, jf. naturmangfoldloven § 10."

Det ble opplyst at rapportene fra konsulentfirmaene som gjennomfører MOM B, blir gjennomgått av Lerøy Aurora AS når de foreligger. I tillegg er de med ut på sjøen når prøvene skal tas. På den måten mener selskapet at det skjer en kvalitetssikring av undersøkelsene og rapportene.

4. Ledelsens (driftledelse) ansvar i forhold til ytre miljø

☐	4a	Internkontroll-/HMS- arbeidet med hensyn til ytre miljø er ikke etterspurt av ledelsen.	IK§ 4
X	4b	Det er ikke gjort en dokumentert vurdering av status med hensyn til forurensning/utslipp fra anlegget, i forhold til om anleggets påvirkning av resipienten er akseptabel eller ikke.	IK§§ 4 og 5 pkt8

Kommentarer:

Det ble opplyst at ytre miljø kan være et punkt under ledelsens gjennomgang. Et forhold som optimal fôring ble nevnt som et eksempel. Lokaliteten Gourtesjouka hadde en noe annen plassering i 2010 enn nå i 2011. På bakgrunn av en MOM B som viste dårlig miljøstatus ble det besluttet å flytte lokaliteten noe etter en kartlegging av nye egnede lokaliseringer i det samme området. Det er gjennomført en MOM B for den nye Gourtesjouka. Som det fremgår av diskusjonen under avvik 3, sier MOM-B kun noe om status for bunnen direkte under anlegget, men ikke noe om resipienten for øvrig for å kunne konkludere noe om status for anleggets påvirkning av resipienten (Kåfjorden).

5. Drift og forebyggende vedlikehold av anlegget

Drift			
☐	5a	Rutine for <u>fôring</u> er ikke nedfelt i virksomhetens internkontroll.	IK§5pkt 7
☐	5b	Rutine for <u>dødfiskhåndtering</u> er ikke nedfelt i virksomhetens internkontroll.	IK§5 pkt7
☐	5c	Rutine for <u>overvåking av bunnforholdene under merdene</u> er ikke nedfelt i virksomhetens internkontroll	IK§5 pkt7
☐	5d	Rutine for bruk av <u>kjemikalier/ legemidler</u> er ikke nedfelt i virksomhetens internkontroll	IK§5pkt7
☐	5e	Virksomhetens rutiner for avfallshåndtering og lagring av farlig avfall er mangelfull.	IK§5 pkt7, avfallsfskr. kap.11
☐	5f	<i>Rutine for <u>renseanlegg (settefiskanlegg)</u> er ikke nedfelt i virksomhetens internkontroll</i>	IK§5 pkt7
☐	5g	<i>Rutine for <u>utslippskontroll (settefiskanlegg)</u> er ikke nedfelt i virksomhetens internkontroll</i>	IK§5 pkt7

Kommentarer (generell/ikke avvik):

I virksomhetens skriftlige internkontroll finnes beskrivelser/rutiner/prosedyrer/målstyringer for at overvåking av bunnforholdene under merdene skal skje gjennom MOM-B i tråd med forskriftskrav.

Virksomhetens har etablert skriftlige rutiner for avfallshåndtering og lagring av avfall.

Forebyggende vedlikehold			
☐	5h	Det er ikke etablert dokumenterte rutiner/system for periodisk/forebyggende vedlikehold av utslippsrelatert utstyr.	IK§5 pkt7
X	5i	Det er ikke utført eller foreligger ikke dokumentasjon fra tilstandskontroll og vedlikehold av utslippsrelatert utstyr. Det gjelder for følgende utstyr: <u>dieseltanker eller andre tankanlegg, inkludert slanger/rørsystemer og annet tilhørende utstyr</u>	IK§5 pkt7
☐	5j	Det er ikke utført eller foreligger ikke dokumentasjon fra tilstandskontroll og vedlikehold av utslippsrelatert utstyr. Det gjelder for følgende utstyr: <u>foringsystemer/utstyr inkl. slanger og annet tilhørende utstyr</u>	IK§5 pkt7
X	5k	Det er ikke utført eller foreligger ikke dokumentasjon fra tilstandskontroll og vedlikehold av utslippsrelatert utstyr. Det gjelder for følgende utstyr: <u>utstyr/systemer for opptak og håndtering/ mellomlagring av død fisk</u>	IK§5 pkt7
☐	5l	Det er ikke utført eller foreligger ikke dokumentasjon fra tilstandskontroll og vedlikehold av utslippsrelatert utstyr. Det gjelder for følgende utstyr: <u>utslippsrelaterte alarmer eller annet overvåkingsutstyr (f.eks. funksjonstesting av slikt utstyr)</u>	IK§5 pkt7
☐	5m	Det er ikke utført eller foreligger ikke dokumentasjon fra tilstandskontroll og vedlikehold av utslippsrelatert utstyr. Det gjelder for følgende utstyr:	IK§5 ptk7
☐	5n	<i>Det er ikke utført eller foreligger ikke dokumentasjon fra tilstandskontroll og vedlikehold av utslippsrelatert utstyr. Det gjelder for følgende utstyr: <u>rensanlegg (settefiskanlegg)</u></i>	IK§5 pkt7
☐	5o	<i>Det er ikke utført eller foreligger ikke dokumentasjon fra tilstandskontroll og vedlikehold av utslippsrelatert utstyr. Det gjelder for følgende utstyr: <u>slamtanker (settefiskanlegg)</u></i>	IK 5 pkt7
☐	5p	Virksomheten har ikke etablert kriterier for hva som er tilfredsstillende tilstand på utslippsrelatert utstyr.	IK§5 pkt6

Kommentarer:

Virksomheten har et vedlikeholdssystem med skriftlige rutiner for vedlikehold av båter, fôrflåter og elektriske anlegg. En utstyrsdatabase beskriver f. eks intervaller for service og vedlikehold. Når det gjelder dieseltanken som leies fra Shell, foreligger det ikke dokumentasjon på om det foregår en jevnlig kontroll av selve tanken, f. eks rør, kraner og godstykkelse med tanke på slitasje og rust. På land i Samuelsberg er det utstyr for kverning og mellomlagring av ensilasje.

Vi fikk ikke dokumentert om det er laget rutiner for jevnlig vedlikehold og sjekk av dette utstyret.

Andre avvik

6. Ikke tilfredsstillende lagring av farlig avfall

- Brudd på avfallsforskriften § 11-5 om forsvarlig lagring

Håndtering og lagring av spillolje skjer i et bygg hvor det ikke er tett gulv eller tilstrekkelig oppsamlingsvern rundt beholder for spillolje. Oljen fylles i et oljefat. Fatet er plassert i en avskåret IBC. Denne har en ventil som kan åpnes. Spill og søl vil renne ut av karet, på gulvet og rett i fjæra/sjøen dersom dette skjer. Vi observerte oljesøl i oppsamlingskaret og på gulvbordene foran karet.

PS: Eksempel på hendelse/arbeidsoperasjon som ville være naturlig å ta inn i en risikovurdering for ytre miljø. Det samme med anmerkning 1.

Anmerkninger

Fylkesmannen har følgende anmerkninger som vist under. Dette er forhold som kan utvikle seg til å bli avvik, og som virksomheten dermed straks må ta tak i.

1. Ugunstig plassering av dieseltank.

Tanken er plassert ut på kaikanten/ mot fjæra, og i forlengelsen av kjørebanelen eller område hvor det er trafikkaktivitet med kjøretøy (biler/truck etc.). Faren for påkjørsel er til stede, og i et slikt tilfelle er det sannsynlig at tanken vil kunne havne i fjæra og skades. Det kan f. eks. skjedd et brudd på tanken selv, en ventil eller et rør slik at diesel kan renne ut og på sjøen.

2. Kjemikalielageret har mangler

Ny smøreolje og andre ubrukte kjemikalier lagres i et bygg hvor gulvet ikke er tett (åpne gulvbord). Brekkasje eller spill ved håndtering/uhell av disse kjemikalierne, vil renne ut av bygget gjennom gulvet og rett i sjøen/fjæra under.

3. Manglende deklarasjon av farlig avfall?

Vi velger å ta dette inn som en anmerking, og ikke avvik denne gangen siden kan være uklarheter omkring leveringer i 2010/11 fra Samuelsberg.

Det følger av avfallsforskriften § 11-12 om deklarasjonsplikt at alt avfall som virksomheten leverer fra seg, skal deklarerer (registreres) på et standardisert skjema. Vi viser også til plikt om årlig innlevering av farlig avfall når mengden overstiger 1 kg. Opplysningene om innlevering av farlig avfall registreres i en nasjonal database som forurensningsmyndighetene har tilgang til. I forbindelse med gjennomgang av databasen forut for kontrollen, fant vi ingen registreringer på Samuelsberg i Kåfjorden.

I etterkant av kontrollen har vi fått tilsendt kopi av deklarasjonsskjema for leveringer i 2009 (spillolje og oljeholdig avfall). I 2010 dokumenterer 1 skjema innlevering av dieselrester fra tankrens på flåte. For øvrig er vi ikke forelagt deklarasjonsskjema for landbasen Samuelsberg for innleveringer av farlig avfall i 2010 eller 2011. Vi forventer innlevering av f. eks. spillolje fra landbasen slik som for 2009.

Imidlertid ser vi av databasen at det er registrert innlevering av farlig avfall fra andre virksomheter i Lerøy Aurora AS-konsernet som fra Djupvik, Årøybukta og Åbornes i tillegg til Strandvegen 106 Tromsø.

NB! Som en generell tilbakemelding til Lerøy Aurora AS vil vi be om at det må rettes opp i dette slik at farlig avfall som leveres inn registreres på den riktige "avdelingen" eller enheten, f. eks. landbasen. Den enkelte enhet må kunne dokumentere gjennom deklarasjonssystemet at de har levert fra seg farlig avfall i tråd med forskriftskravene.

Andre forhold /kommentarer:

Om substitusjon av kjemikalier

Når det gjelder substitusjonsvurderinger av kjemikalier og legemidler (f. eks. lusemidler), altså det å erstatte miljøfarlige kjemikalier og stoffer med mindre miljøfarlige, ble det opplyst at denne typen vurderinger ble gjort av konsernet sentralt, og at det var en erfaringsoverføring fra anleggene (brukerne) og til konsernet som så bestemte seg for hvilke kjemikalier og stoffer som skulle brukes av alle. Det var videre en felles innkjøpsordning. Bruken av legemidler ble foretatt i samråd med fiskehelsetjenesten f. eks valg av lusemidler. Det ble opplyst at det nå skulle brukes Slice (fôr) i forbindelse med avlusning.

For lokaliteten Gourtesjouka har det som nevnt tidligere ikke blitt brukt lusemidler og antibiotika.

I konsernets instruks/prosedyre *3.4.09 om Kjemikalier* gis det en teoretisk gjennomgang omkring kjemikalier og forsiktighetsregler for bruk. Substitusjonsprinsippet er også beskrevet.

Instruksen mangler imidlertid plassering av ansvaret for å vurdere slik substitusjon. Under samtalene kom det frem at kjemikaliekjøp og substitusjonsvurderingene ble gjort av en person sentralt i konsernet

Dette bør nedfelles skriftlig i instruksjonen.

Målsetninger

Lerøy Aurora AS har satt felles mål for alle virksomhetens lokaliteter for 2011 når det gjelder ytre miljø. Målene beskrives i forskjellige sammenhenger i virksomhetens dokumenter som omhandler målstyring, miljømål, miljøpolitikk og kvalitetsmål og –politikk. I dokument *Kvalitetsmål i Lerøy Aurora AS 1.1.05* er det listet opp overordnede mål, som også er brutt ned videre i delmål.

Lerøy Aurora AS kan selvsagt ha de samme målene for alle sine lokaliteter, men vi ser likevel at de ulike anlegg kan ha forskjellige utfordringer blant annet fordi de ligger i forskjellige resipienter, og kan ha forskjellig infrastruktur, størrelse osv.

Målene bør uansett være målbare slik at de kan evalueres på en god måte og slik at det kan avgjøres om målet er nådd, og nye høyere mål kan settes.

Under samtalene ble det vist til mer spesifikke og målbare mål for Gourtesjouka, f. eks mål om fôrfaktor og spesifikt nivå på miljøtilstand.

I dokument Målstyring lokalitet (dok.id 5.2.03) har virksomheten laget en generell overordnet prosedyre for målstyring.

Det er også laget et målstyringsdokument for Gourtesjouka spesielt

I dokumentet *Mål for miljøarbeidet* (II.1.8.01) er det listet opp 4 forbedringspunkter. Disse målene ble også diskutert under kontrollen, og i den grad det fantes anleggsspesifikke mål for Gourtesjouka ble disse nevnt.

a) landstrøm for blant annet å minske utslipp fra dieselaggregater ute på fôrflåtene, og også minske støybelastningen. Det ble opplyst at landstrøm på Gourtesjouka sannsynligvis ikke ville komme før tidligst 2013.

b) Overvåke og dokumentere resipientens tåleevne. Anlegget ved lokaliteten Gourtesjouka har en noe annen plassering nå enn tidligere. Dette ble gjort som følge av målinger av meget dårlig

miljøtilstand på bunnen under anlegget dokumentert ved hjelp av MOM B. I forbindelse med flytting av anlegget, ble det gjort en ny MOM B i mars 2011 som viste god miljøtilstand. På spørsmål om hva som ble ansett som grense for akseptabel forurensning for Gourtesjouka ble det oppgitt at dette ville være bedre/lik miljøtilstand 2 i samsvar med MOM B-klassifiseringen.

c) Redusere fôrfaktor for å begrense utslipp av organisk materiale. Det ble opplyst at Lerøy Aurora AS som konsern har et fôrfaktormål på 1,15 eller lavere. For Gourtesjouka ble det opplyst at reduksjon av fôrforbruket hele tiden er i fokus, og at målet er å komme ned i 1,09 i fôrfaktor som er lavere enn konsernmålet.

d) Samarbeid med elvelag var det fjerde av de felles konsernmålene. Vi oppfatter dette som å være relatert til rømming av fisk og utfordringer knyttet til dette. Vi gikk ikke videre med dette siden rømming ikke er fokus for denne kontrollaksjonen hvor vi fokuserer på forhold som får betydning for forurensningsmessig påvirkning av resipienten som organisk belastning, kjemikaliebruk og avfallshåndtering.

I tillegg til disse målene ble det nevnt at et mål var å slippe antibiotikabruk, og det ble opplyst at det aldri var brukt lusemidler, antibiotika eller andre legemidler på lokaliteten Gourtesjouka.

Om intern godkjenning av IK-dokumentasjon

Vi ser at i noen av de dokumenter som er fremlagt ved denne kontrollen, fremgår det ikke hvem som har godkjent dem (faglig og ellers). I tillegg er det heller ikke angitt gyldighetsdato. Det er, etter vår mening, viktig at prosedyrer, rutiner og andre viktige dokumenter er forankret i ledelsen eventuelt andre som er delegert dette ansvaret, og at dette fremgår av dokumentene.